

Spis treści

Wprowadzenie — Irena Obuchowska

CZĘŚĆ I

RODZINA A DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE

1. Sytuacja rodzin dzieci niepełnosprawnych — Andrzej Twardowski

1.1. Systemowy model funkcjonowania rodziny

1.2. Przeżycia emocjonalne rodziców

1.2.1. Przeżycia emocjonalne rodziców po uzyskaniu informacji o niepełnosprawności dziecka

1.2.2. Czynniki warunkujące przeżycia emocjonalne rodziców

1.2.3. Przemiany przeżyć emocjonalnych rodziców wraz z rozwojem dziecka

1.3. Funkcjonowanie społeczne rodziny

1.3.1. Postawy otoczenia społecznego wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin

1.3.2. Społeczna przynależność rodziny

1.3.3. Integracja społeczna rodziny

1.4. Sytuacja materialno-bytowa i organizacja życia w rodzinie

1.4.1. Zmiany w sytuacji bytowej rodziny

1.4.2. Zmiany w organizacji życia rodzinnego i w funkcjonowaniu rodzin

Bibliografia

2. Psychologiczna i społeczna sytuacja dzieci niepełnosprawnych — Lech Kowalewski

2.1. Podstawowe założenia

2.1.1. Zmienność i zróżnicowanie sytuacji psychologicznej i społecznej dzieci niepełnosprawnych

2.1.2. Przystosowywanie się dzieci do niepełnosprawności a przystosowanie do życia

2.1.3. Stadalność procesu przystosowywania się do niepełnosprawności

2.1.4. Cechy wspólne procesu przystosowywania się do niepełnosprawności

2.2. Dynamika zmian w sytuacji psychologicznej i społecznej w procesie przystosowywania się dzieci do niepełnosprawności

2.2.1. Stadium doznania niepełnosprawności

— Charakterystyka przemian osobowościowych

— Sytuacja psychologiczna

— Sytuacja społeczna

— Stopniowe nabywanie niepełnosprawności

— Uświadomienie sobie własnej odmienności przez dzieci z niepełnosprawnością wrodzoną

2.2.2. Stadium uświadomienia sobie ograniczeń

— Charakterystyka przemian osobowościowych

— Sytuacja psychologiczna

— Sytuacja społeczna

2.2.3. Stadium prób funkcjonowania z niepełnosprawnością

— Charakterystyka przemian osobowościowych

— Sytuacja psychologiczna

— Sytuacja społeczna

- Kontakty z rodzicami
- 2.2.4. Stadium przystosowania do niepełnosprawności
- Charakterystyka przemian osobowościowych
- Sytuacja psychologiczna
- Sytuacja społeczna
- 2.3. Zakończenie
- Bibliografia

3. Ogólne problemy wychowania w rodzinie dzieci niepełnosprawnych — Ewa Muszyńska

- 3.1. Istota i właściwości wychowania
- 3.2. Cele wychowania dziecka niepełnosprawnego
 - 3.2.1. Samodzielność
 - 3.2.2. Odporność emocjonalna
 - 3.2.3. Optymizm
 - 3.2.4. Samoakceptacja
 - 3.2.5. Umiejętność funkcjonowania społecznego
 - Komunikatywność
 - Prospołeczność i umiejętność współdziałania
 - Asertywność i umiejętność rozwiązywania problemów interpersonalnych
- 3.3. Środowiskowe uwarunkowania oddziaływań wychowawczych
- Bibliografia
- Literatura dla rodziców do części I

CZĘŚĆ II

WYCHOWANIE DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Wychowanie dzieci niesprawnych umysłowo

- 1.1. Dzieci z trudnościami w uczeniu się — Anna Brzezińska
 - 1.1.1. Ogólna charakterystyka funkcjonowania dzieci z trudnościami w uczeniu się
 - 1.1.2. Analiza pojęcia „trudności w uczeniu się”
 - 1.1.3. Przyczyny odmiennego rozwoju dziecka i trudności w uczeniu się
 - 1.1.4. Kliniczny obraz dzieci z trudnościami w uczeniu się
- Literatura dla rodziców
- Bibliografia
- 1.2. Dzieci niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim — Irena Obuchowska
 - 1.2.1. Uwagi wprowadzające
 - 1.2.2. Niepełnosprawność intelektualna i jej przyczyny
 - 1.2.3. Charakterystyka dzieci z lekką niepełnosprawnością intelektualną
 - 1.2.4. Rewalidacja dziecka w rodzinie
- Literatura dla rodziców
- Bibliografia
- 1.3. Dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną — Jolanta Lausch-Żuk
 - 1.3.1. Głębsza niepełnosprawność intelektualna jako problem społeczny
 - 1.3.2. Charakterystyka głębszej niepełnosprawności intelektualnej
 - 1.3.3. Dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną w rodzinie
 - Wpływ głębszej niepełnosprawności intelektualnej dziecka na atmosferę wychowawczą w

rodzinie

- Główne problemy rozwoju i potrzeb dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną
- Podstawowe zasady rehabilitacji dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną

Literatura dla rodziców

Bibliografia

1.4. Dzieci z autyzmem — Ewa Pisula

- 1.4.1. Charakterystyka zaburzeń autystycznych
- 1.4.2. Dynamika rozwoju dzieci z autyzmem
- 1.4.3. Przyczyny autyzmu
- 1.4.4. Diagnozowanie zaburzeń autystycznych
- 1.4.5. Terapia i edukacja
- 1.4.6. Sytuacja rodziców

Literatura dla rodziców

Bibliografia

2. Wychowanie dzieci niesprawnych sensorycznie

2.1. Dzieci niedowidzące i niewidome — Roman Ossowski

- 2.1.1. Ustalenia terminologiczne. Typy dzieci niepełnosprawnych
- 2.1.2. Psychospołeczne następstwa braku lub uszkodzeń analizatora wzroku
 - Charakterystyka procesów poznawczych
 - Zachowania społeczne dzieci
 - Problemy samoakceptacji
- 2.1.3. Możliwości rewalidacji fizyczno-zdrowotnej dzieci w rodzinie
- 2.1.4. Możliwości rozwoju procesów poznawczych dzieci w rodzinie
- 2.1.5. Uczenie się czynności życia codziennego
- 2.1.6. Kształtowanie postawy samoakceptacji
- 2.1.7. Miejsce rodziny w systemie rewalidacji dzieci niewidomych i niedowidzących

Literatura dla rodziców

Bibliografia

2.2. Dzieci z wadą słuchu — Włodzimierz Pietrzak

- 2.2.1. Podstawowe pojęcia, definicje
- 2.2.2. Rodzaje i przyczyny wady słuchu
- 2.2.3. Rozwijanie sprawności fizycznej i umiejętności samoobsługi
- 2.2.4. Początki nauczania dziecka z wadą słuchu
- 2.2.5. Sposoby i środki porozumiewania się z dzieckiem z wadą słuchu
- 2.2.6. Wzbogacanie doświadczeń życiowych przez zabawę
- 2.2.7. Miłość rodzicielska wobec dzieci z wadą słuchu
- 2.2.8. Wychowanie słuchowe dziecka z wadą słuchu — Aniela Korzon

Literatura dla rodziców

Bibliografia

3. Wychowanie dzieci niesprawnych ruchowo — Barbara Szychowiak

3.1. Specyfika rozwoju dziecka niesprawnego ruchowo 1

- 3.1.1. Nieprawidłowości narządu ruchu — ich geneza i klasyfikacja
- 3.1.2. Niepełnosprawność wrodzona jako czynnik modyfikujący rozwój dziecka
- 3.1.3. Niepełnosprawność nabyta jako czynnik dezorganizujący psychiczne funkcjonowanie

dziecka

3.2. Sytuacje trudne w życiu dziecka niesprawnego ruchowo

3.2.1. Sytuacje trudne związane z leczeniem

3.2.2. Sytuacje trudne związane z interakcjami społecznymi

3.2.3. Kształtowanie psychicznej odporności

3.3. Pozytywny stosunek do siebie i świata

3.3.1. Samoakceptacja

3.3.2. Prawidłowy obraz innych ludzi

Literatura dla rodziców

Bibliografia

4. Wychowanie dzieci niesprawnych somatycznie

4.1. Dzieci przewlekłe chore — Elżbieta Wielgosz

4.1.1. Przewlekła choroba dziecka jako sytuacja traumatyzująca i jej wpływ na rozwój psychiczny dziecka

— Co to jest choroba przewlekła?

— Zaburzający wpływ procesu chorobowego na rozwój psychiczny dziecka

4.1.2. Psychologiczne problemy leczenia

— Pobyt dziecka w szpitalu

— Ograniczenia związane z leczeniem

— Specyficzne formy leczenia

— Operacje i zabiegi chirurgiczne

— Dializoterapia

— Chemioterapie i radioterapie

4.1.3. Zagadnienia wychowawcze u dzieci przewlekłe chorych

— Środowisko rodzinne dziecka przewlekłe chorego

— Reakcje rodzeństwa chorego dziecka

— Dziecko przewlekłe chore w szkole

— Szpital jako środowisko wychowujące

4.1.4. Pomoc rodzinie dziecka przewlekłe chorego

Literatura dla rodziców

Bibliografia

4.2. Dzieci somatycznie odmienne — Barbara Jugowar

4.2.1. Odmienność somatyczna dziecka jako problem psychologiczny

4.2.2. Mechanizm wpływu odmienności somatycznych na rozwój i zachowanie się dziecka

4.2.3. Charakterystyka wybranych odmienności somatycznych

— Zaburzenia wzrostu

— Zakłócenia wagi ciała

— Deformacje twarzy

— Interseksualizm

4.2.4. Oddziaływania wychowawcze wobec dziecka odmiennego somatycznie

Literatura dla rodziców

Bibliografia

5. Wychowanie dzieci z zaburzeniami mowy — Małgorzata Fechner

5.1. Trudności w mówieniu jako specyficzny typ niesprawności dziecka

5.2. Rozwój mowy dziecka

5.2.1. Ocena rozwoju mowy dziecka

5.2.2. Kompetencja językowa a rozwój mowy dziecka

5.2.3. Stadia rozwoju mowy dziecka

5.3. Opóźniony rozwój mowy

5.4. Zaburzenia mowy u dzieci

5.4.1. Zaburzenia artykulacji u dzieci

5.4.2. Psychogenne zaburzenia mowy

5.4.3. Zaburzenia mowy w organicznych uszkodzeniach mózgu

5.5. Rola rodziny w kształtowaniu prawidłowej mowy dziecka — profilaktyka logopedyczna

5.6. Poradnictwo logopedyczne dla dzieci

Literatura dla rodziców

Bibliografia

6. Wychowanie dzieci o niesprawności sprzężonej — Andrzej Twardowski

6.1. Dzieci głuchoniewidome

6.2. Dzieci z porażeniem mózgowym

6.3. Dzieci niepełnosprawne intelektualnie niesłyszące oraz niepełnosprawne intelektualnie niewidome

Literatura dla rodziców

Bibliografia

7. Dzieci chore z padaczką — Elżbieta Kobylińska

7.1. Co to jest padaczka

7.2. Padaczka wieku dziecięcego

7.3. Poglądy na osobowość chorych z padaczką

7.4. Zachowania społeczne dzieci z padaczką

7.5. Inteligencja chorych z padaczką

7.6. Stosunek otoczenia do dziecka z padaczką

7.7. Propozycje terapeutyczne

Literatura dla rodziców

Bibliografia

8. Pomoc rodzicom dzieci niepełnosprawnych - Andrzej Twardowski

8.1. Instytucjonalne formy pomocy

8.1.1. Placówki służby zdrowia

8.1.2. Instytucje oświatowe i placówki spółdzielczości inwalidów

8.1.3. Niektóre trudności we współpracy z instytucjami

8.2. Stowarzyszenia rodziców i organizacje inwalidzkie

8.2.1. Stowarzyszenia rodziców

8.2.2. Organizacje inwalidzkie

8.3. Pedagogizacja rodziców

8.3.1. Oddziaływania informacyjne i poradnictwo

8.3.2. Kształtowanie u rodziców umiejętności niezbędnych przy wychowywaniu

niepełnosprawnego dziecka

8.4. Oddziaływania psychoterapeutyczne

8.4.1. Psychoterapia rodziców

84.2. Psychoterapia niepełnosprawnych dzieci

Bibliografia

Posłowania do kolejnych wydań

Posłowie do wydania II — Irena Obuchowska

Bibliografia

Posłowania do kolejnych wydań

Posłowie do wydania II — Irena Obuchowska

Posłowie do wydania III — Irena Obuchowska

Posłowie do wydania IV — Irena Obuchowska